

Т. Теслер

**ДЕТЕРМІНАНТИ ФОРМУВАННЯ СТИЛЬОВОЇ ПАНОРАМИ СУЧАСНОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО ЕСТРАДНОГО ВОКАЛЬНОГО ВИКОНАВСТВА**

T. Tesler

**DETERMINANTS OF THE FORMATION OF THE STYLISTIC PANORAMA
OF CONTEMPORARY NATIONAL POP VOCAL PERFORMANCE**

Питання щодо специфіки сучасних стильових орієнтирів у просторі національної естради набуває на поч. ХХІ ст. особливої гостроти, зумовленої численністю репрезентацій настанов естрадного вокалу у творчості українських виконавців. З одного боку, така численність викликана іманентною для естради загалом синтетичністю, первинною здатністю до евристичного поєднання різноманітних просторів художньої рефлексії. На цій основі уможлиблюється уведення у творчий світ вокаліста компонентів інших видів мистецтва, апробація притаманних їм стильових ознак і відповідна (у деяких випадках — одинична) корекція власних стильових настанов. З іншого боку, різнобарв'я стильових векторів естради відбиває показову для художньої рефлексії поч. ХХ ст. спрямованість на формування індивідуальних жанрово-стильових, виразових та змістових параметрів творчості виконавця як повноправної, самостійної творчої особистості. Утвердження його нової місії в умовах ствердження самодостатності виконавського мистецтва — творення виконавського тексту — часто супроводжується внесенням суттєвих нюансів, які дозволяють урізноманитити, а в деяких випадках — і трансформувати стильові обрії твору.

Особливого значення це набуває в просторі естрадного мистецтва, у якому індивідуальність виконавця, конкретизована в неповторності саунду, виразової палітри, співвідношення власне вокального, візуально-іміджового, пластичного компонентів стає імпульсом до стильового модифікування твору.

Масштабність стильової панорами сучасної української естради є і результатом входження в її обрії виконавців, творчі світи яких визначаються належністю до фольклорної традиції та власне естрадної (у різноманітті її стильових царин), поп-спрямувань і царин авторської пісні. Проте одним із потужних чинників своєрідності стильових процесів є загальна для сучасного музичного мистецтва тенденція стильового міксування, яка зумовлює взаємовпливи академічної та естрадної сфер, сконцентровані в стилістиці *crossover*.

Різномарв'я стильових векторів сучасної національної естради складається також на перетині актуалізації загальнонаціональних та особистісних інтенцій. Сутнісні зрушення в сучасній системі світоглядних орієнтацій нації, пов'язані з активним процесом відродження значущості духовного досвіду та історичної пам'яті. Це інтенсифікує апробацію автентичних витоків в естетичних параметрах української естради, специфіка онтосу якої позначена значущістю ментальних витоків і питомих основ фольклорної традиції. Водночас із притаманною естрадному мистецтву первинною спрямованістю на виявлення особистісних інтенцій творчої особистості, це стає базисом для формування національно орієнтованих стильових пошуків виконавців.

З огляду на значущість національної репрезентативності, сучасна українська естрада в умовах трагічних реалій буття нації стає одним із засобів художнього віддзеркалення національної ідентичності, утвердження національного начала як основи сучасної художньої культури нації.

Це зумовлює й переосмислення місії виконавця, за якої декларативне позиціонування новачності виконавського стилю поступається місцем маніфестуванню національно маркованих стильових настанов як необхідного світоглядного підґрунтя аксіологічних орієнтацій творчої особистості. На такій основі розгортаються процеси й центрації сучасної української естради навколо саме національно детермінованих стильових модусів, і активного стильового трансформування, і інтенсивного позиціонування української естради у світовому художньому просторі в національній стильовій виразності.

Водночас максимальна динамічність сучасного полілогу культур та медіаполя уможливають фактично миттєвий відгук виконавського мистецтва на стильові новації, що постають у світових обрях естрадного мистецтва. Різноспрямованість їх проекцій у національний художній простір виявляється як у безпосередньому сприйнятті стильових настанов, так і в національній адаптації. У комплексі це стає основою багатовимірного резонування зі світовими стильовими мейнстрімами та національним художнім досвідом, слугуючи появі індивідуалізованих стильових мікстів та водночас формуванню тенденції сліпого копіювання-тиражування стильових новацій поза їх індивідуальним творчим осягненням та репрезентацією.

Одним із суттєвих чинників розсунення стильових меж сучасного національного естрадного вокального мистецтва є також актуалізована на межі ХХ–ХХІ ст. кроскультурна взаємодія, особливо інтенсифікована по осі Захід — Схід. Не меншою вагомістю в процесі формування нової стильової панорами національної вокальної естради позначена тенденція надшвидкої зміни стильових орієнтирів. В естетичних параметрах національної вокальної естради це є віддзеркаленням глобального у своїй значущості процесу переосмислення стилю, заміни епохальних стилів, стилів певних художніх напрямів і течій стилем одиничного конкретного твору.

Відзначимо й чинники іншого роду, зокрема тенденцію комерціалізації, інтенсивного розвитку національних індустрії розваг та шоубізнесу. Це спонукає виконавців на пошук тих конструктів творчих світів, які забезпечать формування власної аудиторії та того виконавського формату, який потенційно буде конкурентоспроможним на артринку, зокрема завдяки стильовому резонансу із мінливими естетичними запитами споживачів «артпродукту», який інколи підміняє художній твір.

У комплексі означені чинники формують масштабний та багатовимірний стильовий простір національної вокальної естради, мінливість і варіативність якого співзвучна процесам стильових трансформацій в академічній традиції та притаманній культури порубіжжя тисячоліть плюралістичності світоглядних орієнтацій.